

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 13 August.

Contele Andrassy, ne spune „P. Ll.” întrebându-l absentă monarhului spre a face o vizită principelui Bismarck la Gastein. O decisiune definitivă în criza Andrassy încă nu s'a luat, cel puțin n'a pătuns în publicitate. Bar. Haymerle a avut o conferință lungă cu Andrassy, de unde se deduce, că conferința aceasta este o simptomă considerabilă pentru rezolvarea crizei.

Resboiul, care a început de câțiva timp între țările germane și ruse a luat proporțiuni foarte mari: și ceea ce este foarte caracteristic, e că în această luptă ea parte și foile oficiale. Astfel, deună-zi, a intrat în luptă și diarul „die Post” din Berlin, organul personal al prințului de Bismarck. Acest diar, vorbind ași de atacurile foilor ruse contra guvernului și a nației germane, se exprimă între altele astfel:

„Ași, nu ne mai putem sustrage datoriei de-a constata asmuțurile ce se fac neîntrerupt în Rusia de către părțile influente contra Germaniei și cari continuă în acest moment cu un zel îndoit. Privim, sub o impresie foarte neplăcută, toate eforturile, toată nepriunța cari apasă spiritul poporului rus, spre a se îndrepta contra Germaniei. A oprî această lucrare nu stă în puterea noastră, responsabilitatea consecunțelor nu ne privește și prin urmare sîntem siliți a accepta cursul lucrurilor. Ne întrebăm însă, dacă mânia lui Gorciacov, care n'a reușit de-a deveni primul om de stat din timpul său, va fi în stare de-a sdruncina edificiul amicitiei de sute de ani al Germaniei și Rusiei?

„Dacă într'o zi acest edificiu nu va mai exista, consecunțele vor fi foarte grave.”

Sâmbăta 11 August, s'a dat cetera următorului mesagiu domnesc, la cameră de M. Cogălnicean, ministru

de interne și ad-interim președinte al consiliului, și la senat de către d. N. Crețulescu, ministru al cultelor și instrucțiunii publice și ad-interim la afacerile străine:

Domnilor senatori! Domnilor deputați! Astăzi se încheie amănarea sesiunii extraordinare a corpurilor legiuitoare, urmată potrivit mesagiului meu din 11 Iulie.

D-voastră reincepeți acum activitatea d-voastre legislativă.

Ministri Mei v' vor supune actele atîngătoare de reviziunea art. 7 din constituțiune, Cerută de art. 44 al tratatului din Berlin, pe care, cu toate sacrificiile ce ni le impune, România l'a primit prin glasul reprezentanților sei.

D-voastră, d-lor senatori, d-lor deputați, ați profitat de timpul ce va lăsat prorogarea camerilor spre a studia mai de aproape deosebitele împrejurări ale acestei grave cestiuni.

Am dar deplina convicțiune că astăzi camere și guvern vor pune tot zelul, tot patriotismul, toată prudența politică, spre a ajunge la o soluțiune care pe de o parte să dea satisfacțiune principiului libertății religioase și al egalității civile și politice, proclamat de Europa întreagă, eară pe de alta să împace cu acest principiu necesitățile noastre naționale și economice.

Dumnezeu să binecuvinteze lucrările d-voastre.

Dat în Sinaia, la 11 Aug. 1879.

CAROL.

Cu toate aceste camerele sînt amănate până la 20 August st. v.

Staturile unite ale Austriei.

Ce va mai fi si de nouitatea ce o împertășese lumii „Pall Mall Gazette”? Într'un articol intitulat „Insemnătatea retragerii contelui Andrassy” ajunge și a foaie engleză la următoarele conțemplări:

„Retragerea lui Andrassy s'a di-

scutat cu o neodihnă și scrupulositate care nu stă în nici o proporțiune cu cauzele citate în genere. Dacă este adevărat, că contele Andrassy are lipsă de linisce, sau dacă dispărerea lui este de a se aduce în combinare cu alegerile este neexplicabilă întăritarea febrilă, la care a dat ansă retragerea lui Andrassy. În adevăr explicărilor acestora nu le dă nimenea nici un creșământ. Andrassy nu este omul care să rezigneze de la o pozițiune de influență și dominatoare, pentru că ar fi obosit, abstrăgîndu-se de la împrejurarea, că toate fazele despre indispozițiune sa sînt neînțelese. De altă parte dacă alegerile au avut o influență asupra situațiunii partidelor aceasta pe un bărbat de flegma lui Andrassy puțin l'a putut aface. Contele Andrassy este un bărbat, a cărui pozițiune în Austria a fost din multe părți fals pricepută; cu deosebire rolul ce l'a avut la evenimentele din cei patru ani din urmă. Cine l'a considerat în timpul acesta de un ministru independent s'a înșelat cu desăvîrșire. Ar fi o completă rătăcire a crede într'o politică proprie a lui Andrassy. Politica esternă a Austriei din timpul mai nou a fost numai opera Cărmii, sau mai bine zis, politica de transacțiune a celor trei împărați, urmată de Curte. Treaba lui Andrassy a fost a executa politica aceasta și el a rezolvat problema aceasta cu o manieră și desteritate, prin care a justificat pe deplin alegerea lui spre acest sfîrșit. Câteodată a putut paré că Andrassy urmează de capul seu; în casuri de aceste s'a văcut însă prea curînd, că el a fost asigurat de sprigunul din toată inima din partea principelui Bismarck. El a îndeplinit opera pentru care fu ales. În locul lui, pentru ca să ne exprimăm așa, a pășit — treaba. În șirul cel accelerat și semnificativ al schimbărilor cauzate de bătălia dela Sadova am ajuns la încheierea unei hotărîte perioade. Se începe o perioadă nouă și (în Austria) sînt de lipsă instrumente nouă pen-

tru îndeplinirea lucrului. Dacă ne-ar fi întrebat cineva înainte cu douăsprezece sau înainte cu șase luni, ce însemnează retragerea lui Andrassy, am fi răspuns fără hesitațiune: sfîrșitul alianței întreprinse. Și astăzi sîntem de convingerea aceea. Dar pentru aceea să nu creadă cine-va că unui astfel de cas ar trebui să urmeze erumperea ostilităților. Dacă trei persoane se întrunesc la un scop nu destul de clar definit, se poate mai curînd sau mai tîrziu, ca una să se pomenească „scoasă afară”, fără ca celelalte două să încete de-a lucra mai departe. În situațiunea aceasta se află în momentul acesta învederat Rusia: conștiința aceasta explică tonul cel ostil al presei rusești îndreptat în timpul din urmă contra Germaniei. Ceea ce se mai trebuie făcut acum trebuie să se îndeplinească de către Austria. Austria a început opera cu ocuparea Bosniei; spre sfîrșitul acesta Andrassy a fost foarte potrivit, pentru că el a fost în stare să facă pasul acesta plausibil căpătînoșilor sei compatrioți. El a și deslețat problema aceasta cu multă desteritate. Ceea ce urmează acum poate fi o transacțiune completă a constituțiunii austriece și un nou început pentru imperiul austriac. Nu acum la moment, dar poate cât de curînd, nu se va mai auzi numirea Austro-Ungaria. Se poate că să o înlocuiască: „Staturile unite ale Austriei”; Ungaria va ave atunci numai un vot, pe când odinioară îndrăsnia a da tonul și de multe ori îl și da. Aceasta este starea lucrurilor de astăzi în Austria — între un început și între un sfîrșit. Convingerea aceasta ne explică retragerea lui Andrassy. Se poate că Ungurii se vor revolta contra sorții ce li s'a destinat, însă aceasta nu constituie decăstă cestiuni speciale, pentru că rebelliunea lor va fi fără de folos, de oare ce ei nu posedă nici populațiune mare, nici puterea financiară, de care ei dispuneau oarecînd. Se mai poate că

FOIȚA.

Esposițiunea dela Paris.

(Urmare)

IX.

München.

München, capitala Bavariei, s'a fundat de Enrie Leul în 1158 pe un loc, ce era posesiunea unor călugări: forum ad Monachos, și de aci numele München și apoi München. Cu toate aceste orașul începî a prospera abia sub regele Macsimilian I († 1550) și mai tîrziu sub fiul seu Ludovic I († 1568), carele ridicase o mulțime de edificii monumentale și făcuse din München așa dîcînd reședința artei germane.

Orașul are 190,000 loc., zace lângă riul Isar pe un șes estins și steril, 500 m. peste suprafața mării. Împrejurarea din urmă și vecinătatea alpiilor aduce cu sine dese contraste în temperatura și morositatea ceriului. Se spune, că München are numai 17 zile senine pe an. Cu toate aceste clima e foarte sănătoasă.

Dacă părăsim gara centrală și înaintăm spre centrul orașului sosim mai întăiu la poarta lui Carol și vedem în stînga statuia lui Goethe de Miller (1869), apoi intrăm prin poarta

decorată cu insignele Bavariei și Municipului în Municipul cel vechiu.

Stradele vechi Neuhauser și Kaufinger il strătaie în două părți egale, și aci vedem academia de sciințe și de arte, apoi Biserica curții sau a S-tului Michail. Aceasta a fost mai de mult o biserică jesuitică și edificată în stilul renașterii italiene. Faciada sa e decorată cu o statuă de Brons mare și frumoasă a Arhanghelului.

Ceva mai spre Nord aflăm Piața Promenadei, înfrumșetată cu 5 statue imponente, anume a cuceritorului Bălgadului prințul Max Emanuel, a istoricului Westenrieder, a compositorului Gluck, a cancelarului de stat Kreitmayer și compositorului Orlando de Lasso.

O stradă laterală ne conduce la biserică metropolitană numită „Frauenkirche”, ce s'a edificat în 1488 în stilul gotic și are două turnuri (98 m.) încă necomplete. În mijlocul interiorului acesteia se află mausoleul împăratului Ludovic de Bavaria († 1347), representă un catafalco de mar-

moră întunecată cu figuri și ornamente de bronz, toate executate de Krumper. La unghiurile catafalcului vedem 4 cavaleri ingenunchiînd, custodii cari țin totatătea stindarde în mâna ce poartă numele: Carol Marele, Ludovic Piul, Carol Grosul și Ludovic IV.

(Va urma).

Soran

sau

Impăratul corbilor.

(A XIV-a poveste populară românească, explicată).

(10 Urmare.)

Note

la povestea publicată de Dr. A. M. Marienescu.

6. Trei pene de păun.

Zeus a iubit pe dîna Io, dar Hera muierea lui Zeus, de mînie și jaluzie strămută pe Io într'o vacă, și a pus păzitoriu pe argos Panoptes (Albul toate vădătoriu) cu 1000 de ochi, cari acuși sînt împărțiți peste tot trupul, acuși pe cea de dinapoi, pentru aceasta când păzia vaca, cu unii dormia cu

alții păzia. Zeus necăjit, poruncesce lui Hermes, ca să fure vaca. Dar cum o s'o fure când păstoriul are atăția ochi? Hermes atunci cu bețul lui de fermec, și cu fluierul de păstoriul îl adoarme și îi taie capul.

În acest mod s'a învățat mitologia la scoală, și firesce că creștinul dîce, ce blăstemat e Zeus, că are aventuri amoroase, și învață pe altul se fure, eară Hermes încă ucide — și celelalte sînt povești etc. În acest mod mitologia n'a putut să aibă însuflețiri pentru ea.

Eh! dar Io e luna închipuită ca femeie frumoasă și strămutată în vacă, e luna când e nouă, și când scade, de o veți cu două coarne.

Argos e ceriul, ochii lui sînt stelele, Hermes e luceafărul. Cu unii ochi doarme, cu alții păzește înseamnă, că de sara până dimineața unele stele se arată, altele pier, când vin stelele deschide ochii, când se duc, și închide. Luceafărul se arată sara mai înainte, și rămâne dimineața mai tîrziu pe ceriu — după fântână — cine altul să fie omorît pe Argos, decât luceafărul, după adevăr, vine soarele, se face dîuă și pier stelele.

Hera, după ce a murit Argos cu ochii

viitoriul schițat de noi se bucură și de spriginul bărbatilor de stat germani. Ceea ce este mai semnificativ, teritoriul austriac probabil că se va estinde până la Marea egeică și nu e neprobabil că i se vor intrupa și diverse staturi mici așa numite independente, prefacându-le prin aceasta în faptă bulevarde contra agresiunii rusești. Nouă ni se pare viitoriul Austriei clar determinat și mare parte din tr'ensul ni se pare predestinat prin alianța întreită. Este întrebarea dacă Rusia va conlucra până la sfârșit; de a împedea însă aceasta operă nu va mai fi în stare. Se mai tratează acum numai de compensațiuni pentru Germania, cari mai târziu sau mai curând, vor trebui a se lua în considerațiune. Oamenii cari stau mai departe vor pricepe mai puțin cestiunea aceasta, despre care poate nici Germania încă n'a luat o hotărîre. De ales are de unde alege, și împregiurări, cari astăzi încă nu sînt mature, vor hotărî-o a se decide și în privința alegerii."

Cestiunea Israelită.

I Usura.

(1 Urmare)

În anul 1867 Israelii dobîndesc dreptul de-a pute avea imobile și în anul 1868 se înlătură legea contra usurei. Se pare că deodată în urma acestor legi ar fi sporit posibilitatea de a dobîndi credit, căci se înmulțesc vîndările silite a imobilelor debitorilor.

Dar din sporirea vîndărilor silite în urma legii din 68 nu se poate conchide că a sporit creditul. Cu înlăturarea acelor legi restrictive s'a creat numai facultatea de-a exploata populația în mod usurar; pe cât înainte marea majoritate era lipsită de credit; asemenea și în urmă ea e lipsită de credit. Ceea ce constituie sporirea creditului e înlesnirea de a găsi credit în condiții favorabile, astfel că dobînda de plătit să nu covîrșască folosul normal ce poate avea debitorul ca industriaș și ca mic proprietar; și dacă aflăm că condițiile sub care în Galiția și în Bucovina debitorii își poate procura credit sînt astfel încît ruina lui ca meseriaș sau ca mic proprietar e sigură, vom admite că prin înlăturarea acelor legi nu a sporit creditul.

Astfel de vreme ce sub regimul legii contra usurei, în Bucovina s'au efectuat vîndări silite 57 în anul 1864, ear 68 în anul 1865, cu toate că a fost în anul 1865 cea mai mare miserie din cauza relei recolte, în urma introducerii libertății prin legea din 14 Iunie 1868 se înmulțesc vîndările silite; așa se efectuează vîndări silite

253 în anul 1875, 375 în 1876 și 817 în anul 1877. Ear în Galiția, de vreme ce în anul 1867, sub regimul legii contra usurei, se făcuse publicății numai pentru 164 vîndări silite, deodată numărul publicățiilor sporesce în anul 1868 cu 65%, în anul 1873 cu 273%, în 1874 cu 525% în anul 1875 cu 814%.

Dr. Rydzowski, în raportul său către cameră în privința legii din Iulie 1877, afirmă „că folosul capitalis-tului în Galiția întrece de 3, 4, 5 și „de 10 ori căștigul ce l poate avea agricultorul din pămîntul său sau industriașul din industria sa“. În unele districte ale Galiției nici nu se poate încheia o afacere cu mai puțin de 20%, și în general se stipulează câte 30 sau 40%. Sînt casuri, afirmă acelaș raportor, în care datoriile primitive de 300 sau de 400 floreni, în urma prelungirilor, a adăogirei dobîndilor la dobînda și a clauselor penale, s'au urcat după trei ani la suma de 15,000 s'au 20,000 floreni, casuri în care pentru 60 floreni s'a dat o poliță de 600 floreni de plătit după 6 luni. (Kaserer p. 23). Ministrul de justiție declară că stipularea de 75 sau 80% e ceva obicînit în Galiția. (Kaserer p. 85). Și cei mai mulți cari sînt astfel exploatați și în urmă espropriați sînt cei mai sîraci. Raportorul constată că din imobilele anunțate spre a fi vîndute silit, a căror număr l-am arătat mai sus, 71% sînt imobile de-o valoare mai mică de 1000 floreni, 22% sînt de-o valoare dela 1000 până la 5000 floreni, și numai 3% sînt de-o valoare mai mare de 5000 floreni (Kaserer p. 22).

Dar ceea ce e înspăimîntător e că multe din vîndările silite sînt pentru plata unor creanțe în sumă numai de 2 fl. 69 cr., de 3 fl. 30 cr., de 2 fl., 30 cr. precum constată ministrul de justiție (Kaserer p. 85). Ce miserie economică nu se revelează cu aceasta!

Și pentru Bucovina, Platter dovedește în mod peremptoriu că de falsă ar fi conclusia de-a crede că, în urma înlăturării legii contra usurei, condițiile sub care se poate procura credit ar fi ușoare, sau că ar fi puțință de-a găsi credit.

În anul 1875 s'a vîndut un imobil în valoare de 250 floreni pentru o datorie de 90 cruceri (!); în anul 1876 s'au sîvîrșit vîndări silite pentru datorii de 1 fl. 36 cr., de 2 fl. 50 cr. de 3 fl., de 20 floreni. (V. Platter p. 32). Din cei espropriați în anii 1876 și 1877, — 245 nu datorau decît numai câte 33 fl. — apoi alți 533 datorau numai câte 88 fl. — și 1047 datorau câte 240 fl. Ceea ce dovedește că espropriații sînt cei mai sîraci! Și să nu uităm că în acele sume, pen-

tr'un an, e călătoria luceafărului în giurul soarelui, e a pămîntului în giurul soarelui, și acei trei ani la Olariu și alții sînt 3 luni a unui anotimp. Dar sînt și în altele povesti și în aceasta figuri, unde, deși călătoria eroului ține ani mulți e reprezentarea luceafărului numai de sara până dimineața precum am arătat în Sorilă, Meșilă și Dorilă.

Fiindcă pentru stabilirea aistorfelui de povesti, e de lipsă ca se mai publice una, și anume a XV-a sub titlu „Trei corbi“ doară și mai însemnată decît aceasta de față, și fiindcă în aceea aflăm și mai esprese anutimpurile. Voiu mai reveni la acest object.

(Va urma).

cei mulți, scoate ochii și îi pune pe coada pînului paserii sale sacre și plăcute (Prel-ler II 303).

Păunul simbolizează în coada sa orizontul stelat (Norll p. 169).

Ce lucru prost se pare și în poveste de-a trîmite pe cineva după 3 pene de păun din căciula împăratului corbilor! Eh! dar cum se pricepe, că pentru ce împărțea a dat penele de păun? și ce însemnează toate aceste?

Cînd judeci, că atâtea materii mitologice și încă simbolice după mii de ani în povestile române sînt țesute cu atîta ușoritate și trebuie să te miri de poporul român, că cu cât geniu a reconstruit miturile cari chiar și în literatura clasică greacă, sînt numai dărăburit aflate, și împrăsciate.

7. Timpul călătoriei.

După text și diferențe, timpul în care călătorește e acuzi 3 ani dela un împărat până la altul, acuzi numai un an pentru întreaga călătorie.

Cînd însă aflăm că împărații Alb, Verde, Roșu reprezintă eara, primăvara, vara, și marea sau apa, e toamna cea ume-doașă, atunci vedem că călătoria se face în-

tru care s'au sîvîrșit vîndările silite, e nu numai capitalul datorit ci și toate adăogirile prin dobînda, la dobînda.

Platter calculează că acei cari nu datoriau mai mult de 1000 fl. au plătit în anul 1876 ca dobînda minimum 33,96%, și în anul 1877 33,95%; dar uitându-ne mai de-aproape la dobînda plătită în fie-care cas, aflăm că din 600 espropriați 44 au plătit câte 36%, 5 câte 40%, 12 câte 42%, 79 câte 48%, 9 câte 50%, 15 câte 57%, 63 câte 60%, 27 câte 72%, 5 câte 96%, și unii au plătit câte 100%, 109% până la 185%! (V. Platter p. 17 și 18).

Și datoriile îngreuiate prin dobînda în asemenea mod, mai se măresc prin clause penale, prin cheltueli de judecată, care sînt cu atît mai mari cu cît debitorii sînt mai sîraci.

Calculând dobîndile și cheltuelile, găsim că preste tot s'au plătit pentru datorii până la 50 fl.

în anul 1876	118,13%
ear în anul 1877	121,39%
Pentru datorii dela 50 până la 100 fl.	
în 1876	74,66%
și în 1877	80,05%

S'ar pute dice că cei mai mici debitori au plătit cele mai mari dobîndi din cauza lipsei unei siguranțe suficiente pentru creditor; dar ne convingem de contrariu cînd aflăm că s'au vîndut silit în anul 1876:

1) pentru datorii până la 50 fl. în suma totală de 2357 fl.; 45 imobile în valoare de 24,578 fl.;

2) pentru datorii dela 50 până la 100 fl. în suma totală de 6927 fl. 66 imobile în valoare de 38,638 fl.

3) pentru datorii dela 100 până la 500 fl. în suma totală de 37,883 fl. 47 imobile în valoare de 175,207 fl. ear în anul 1877:

1) pentru datorii până la 50 fl. în sumă totală de 5035 fl. 65 cr., imobile în valoare de 54,570 fl.;

2) pentru datorii dela 50 până la 100 fl. în sumă totală de 16,709 fl. 22 cr., imobile în valoare de 89,291 fl.;

3) pentru datorii dela 100 până la 500 fl. în sumă totală de 78,655 fl. 07, imobile în valoare de 396,955 fl.

Astfel că valoarea imobilelor vîndute a fost mai mare decît sumele datorite:

în anul 1876 pentru datoriile de la 1, de 10.4 ori;

ear în anul 1877 pentru datoriile dela 1 de 10.8 ori;

în anul 1876 pentru datoriile dela 3 de 5.6 ori;

în anul 1877 pentru datoriile de la 2 de 5.3 ori;

în anul 1876 pentru datoriile de la 3 de 4.6 ori;

în anul 1877 pentru datoriile de la 3 de 5.0 ori;

Cu toate dar că siguranța oferită de debitor era mai mult decît suficientă, totuși el e silit a plăti acele dobîndi esorbitante.

Astfel mărimea dobîndei și a foloaselor ce are un speculant nu se determină, precum dice Platter (p. 17) prin riscul ce prezentă afacerea pentru care se dă suma împrumut, nici prin împregiurările bănesci ale debitorului, nici prin gradul de încredere a debitorului, ci pe de-o parte prin gradul de ușurință a debitorului, prin nevoia momentană în care el se află, prin stupiditatea, prin starea lui de beție, ear pe de altă parte prin lăcomia creditorului de-a se îmbogăți, prin nerușinarea, prin perversitatea și prin gradul de-a scî a înșela („Von dem Grade der Gaunerhaftigkeit“).

(Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Sibiiu, 15 August. (Dela reuniunea învățătorilor români greco-orientali din ținutul Sibiiului). Termometrul după care

se constată vitalitatea unui popor este scoala. Unde scoala este în floare starea poporului respectiv este normală, unde scoala vegetează despre o și pre alta, vitalitatea poporului se poate numi problematică, schimbăcioasă, a cărei durată se poate precalcu. Pêtrunși de importanța cea mare a scoalei, de influența ce are ea asupra vieții poporului, și-au concentrat oamenii toate puterile într'acolo ca se ridice scoala la gradul de perfecțiune, ce i compete. Sciind mai departe că în unire este puterea, n'au pregetat a se întruni în reuniuni spre a pute înainta cu mai mare înlesnire spre scopul prefîpt.

Pêtrunși de însemnătatea acestui adevăr, învățătorii români greco-orientali din ținutul Sibiiului în una din ședințele cursului supletoriu din vara trecută a decis a se întruni în Reuniune carea se poarte nume: Reuniunea învățătorilor români gr. or. din ținutul Sibiiului. Nu voiu espune aici istoricul acestei reuniuni, ajunge a aminti că reuniunea în urma cerculariului consistorial referitoriu la ținerea conferențelor învățătoresci, în 10 a lunii curgătoare și-a ținut I ședință, corporațiune recunoscută de superioritatea sa legală.

În ziua de 10 August s'au adunat toți învățătorii în biserica parochială din cetate asistînd la celebrarea oficiului divin și invocarea spiritului sînt sîvîrșite de parochul local, P. protopresbiter și asesor consistorial Zacharia Boiu. După celebrarea oficiului divin s'au adunat învățătorii în sala seminarială, destinată pentru ținerea ședințelor, unde vice-presedintele reuniunii, Nicolau Ivan, învățătoriu în Seliște, în absența presidentului prin o cuvîntare binestimțită declară adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din ținutul Sibiiului de deschisă. Cuvîntarea se alătură aci pre lângă rugarea, să aveți bunăvoința a o publica.

Conform programei prezentate de comitetul reuniunii s'au ales o comisiune pentru propuneri; una pentru darea de părere asupra proiectului de statute, prezentate de către preaven. consist. arch. și a doua pentru încassarea tacselor dela membrii reuniunii.

Ședința a II s'a început în aceeași zi după ameași. Ca obiect de discutiune s'a pus la ordinea zilei punctul I din cerculariul consistorial provocat mai sus, că adevă: Cari sînt pedecile învățămîntului în scoalele populare și cum s'ar pute delătura.

Eram foarte curios a auți păreriile învățătorilor la punctul acesta, cu atît mai tare cu cît la noi aceste pedeci cu deosebire în timpurile de față au început a deveni nesuportabile, să nu dice sugrumătoare de existența scoalei noastre profesionale.

Îți crescea inima aușind pre învățătorii nostri cu cîtă căldură vorbeiau la acest punct sulevînd relele ce bîntuiesc scoala. De mijloc impedeătoriu s'a accentuat între alte multe sîrăcia poporului, nepăsarea părinților față cu scoala, discordia între paroch și învățătoriu, salariile prea rele ale învățătorilor, instituirea de învățători necualificați fără scirea autorităților superioare scolastice, schimbarea prea deasă a învățătorilor, lipsa de aparate și cărți didactice, lipsa de unitate în învățămînt, lipsa unui plan de învățămînt, neinteresarea inspectoratelor locale și districtuale față cu scoala, nevizitarea acestora de către inspectorul local districtual și superior, neregulata cercetare a scoalei din partea elevilor și altele. Tot atîtea cauze aceste, cari împedecă învățămîntul în scoalele populare, și cari reclamă vindecare cît mai îngrabă.

Trecînd la a doua parte a punctului din cerculariul consistorial amintit, că adevă cum s'ar pute delătura aceste rele reuniunea roagă pe prea

ven. cons. arch. să dispună înființarea de fonduri școlare în toate comunele, din cari să se acopere trebuințele cele mai ardețoare ale părinților săraci, cari nu-și pot prevedea copii cu cele trebuincioase, să dispună a se prevedea scoalele cu învățători harnici instituiți definitiv, aparate trebuincioase, cărți didactice corespunzătoare, plan de învățământ după principiile pedagogice; să se viziteze scoalele mai des, cu care ocaziune să se vorbească la inima poporului, ca să aibă mai mare interes de școală etc.

Pre cât ne-a atins de plăcut interesul cel viu al învățătorilor pentru delăturarea relor, pre atât ne-a fost mai mare mirarea auzind că oamenii încărungiți pe catedra de învățători au idei atât de neesacte să nu țină scăriate despre cărțile didactice și planuri chiar despre Abcdariu. S'a născut întrebarea: care Abcdariu este mai practic? Cel sintetic al d-lui asesor Boiu, sau cel analitic sintetic al d-lui prof. Ioan Popescu? Un d. învățătoriu director la scoalele noastre doară cele mai bune din ținutul Sibiului, om încărungiț în școală, voidnd a trage paralela între aceste 2 Abcdare afirmă că Abcdariul d-lui Boiu se începe cu vocale, ear al d-lui Popescu cu consonante?! Poate d-l director nu a luat la mână nici odată Abcdariul d. Popescu. Altmintea ar fi vădut că dl Popescu nu-și începe cartea sa cu consonante. Totuși s'a putut întâmpla că dacă dl director cunoaște acest Abcdariu, atunci de sigur eșercițiile, ce trebuie să le facă învățătorii până la ajungerea la cuvântul „ac”—„sac“ din cartea d-lui Popescu le-a luat drept consonante. Mai afirmă dl director că este imposibilitate a propune după Abcdariul d-lui Popescu fără litere mobile. Se poate și aceasta pentru că ni-o spune un om cu practică.

S'a mai vorbit de cartea de lectură, gramatică, geografie, istorie etc. constatând reuniunea lipsa de cărți corespunzătoare în ramurile deosebitorilor discipline. N'am auzit păreri mai îndetiau decât numai asupra cărții de lectură, sau cum le place unora a o mai boteza legendariu; însă și cele auzite au fost suficiente ca să ne convingem despre idea ce au unii din elita învățătorilor despre cartea de lectură. Foarte bine li s'a observat din partea unuia, că în sensul explicat, de carte de lectură poate servi cu acel succes și „Alecsandria“. Nu d-lor învățători! cartea de lectură nu este menită numai pentru cetire mehanică. Luați la mână o carte de lectură recomandată de autoritățile noastre bisericesci, studiați-o puțintel, și veți vedea că cartea de lectură e: Istorie naturală, universală, și patriotică, Geografie, Gramatică, dacă se poate aplica numirea aceasta și pentru scoalele populare, religioase, cu un cuvânt toate științele, ce se propun în școala populară se cuprind în cartea de lectură, așa încât un învățătoriu harnic cu cartea de lectură îndeplinește lipsa altor manuale din studiile ce se propun în scoalele populare.

Trecând preste aceste nu pot se retac o împregiurare, carea m'a atins neplăcut. S'a întâmplat adevărat, că după ce s'a deschis sesiunea adunării generale în mod solemn, la care au participat unii dintre d. asesori consistoriali și profesori seminariali, după ce s'au ținut ședințe și s'au autentecat protocoalele, se școală unii membrii de ai reuniunii, și fac propuneri în ședința publică, că reuniunea să se dechiare de nereuniune, reuniunea să se dechiare de neînființată. Alții mergeau și mai departe și disputau dreptul învățătorilor de aici de-a se întruni în reuniune.

Nu înțeleg modul de cugetare al numiților domni învățători, poate au avut motive binecuvântate când afirmă, cele ce le afirmă.

În ședința a III și a patra a raportat comisiunea pentru propuneri asupra punctelor cuprinse în circularul consistorial, prin care se ordineză ținerea conferențelor învățătoresci. S'a vorbit cu mult zel și tact asupra modului, cum s'ar pute învăța cu mai mare înlesnire și cu succes limba maghiară, și cum s'ar pute propune mai cu bun efect în scoalele populare. Reuniunea din considerare că înaltul ministeriu până acum încă nu a dispus nimic mai îndetiau asupra acestui punct, roagă pe măritul consistoriu, să binevoiască a mijloci ca să se prelucre manuale corespunzătoare din care învățătorii să se poată pregăti spre întâmpinarea greutăților ce au a suporta la timpul seu. A mai lucrat încă Reuniunea unele conclusioni cari însă vor rămâne un „pium desiderium“. A decis adevărat ca: să se roage înaltul ministeriu a prevedea pre învățători cu diurne, ca și în anul acesta cu deosebire numai ca pottanfolyam-urile să le țină dēnsa în sinul ei adevărat în Reuniune, pentru că experiența cu instituirea astfel de cursuri supletorice cum au fost și în vara aceasta în orașe maghiare și profesori maghiari cari nu înțeleg sau foarte puțin limbile patriei, nu și-a avut rezultatul dorit.

Trecând preste celelalte lucrări ale Reuniunii, revenim la concludul ei luat în ședința VI din incidentul proiectului devenit acum lege ca să se introducă limba maghiară ca studiu obligat în scoalele noastre populare. După cum este știut Esceleanța Sa înalt Preluminatul nostru părinte arhiepiscop și metropolit dimpreună cu episcopii sufragani și deputațiunile consistoriilor noastre au asternut o reprezentare către pre-naltul tron. Reuniunea adēnc pătrunsă de ținuta deamăn de arhieru ortodox român a Escelelenței Sale preabunului nostru păstor a decis, a'i înainta o adresă de mulțămire pentru pașii făcuți în acest obiect. O comisiune de 4 se însărcinează cu compunerea adresei, carea în ședința din 14 a lunei curg. se primesc de adunarea generală și mai alegându-se încă un membru lângă comisiunea deja aleasă, aceasta în frunte cu presidentul Reuniunii d. prof. semin. Ioan Popescu se însărcinează a o preda Escelelenței Sale.

Ședința din urmă a fost o adevărată zi de sărbătoare pentru Reuniune. Presidentul ei d. Ioan Popescu întorcându-se acasă dela scalde, unde se dusesse pentru a-și recăstiga sănătatea sdruncinată, n'a pregetat a veni cel puțin la ultima ședință se prezideze. La intrarea în sala de ședință fu întâmpinat cu vii strigări de „Să trăiască“. Vicepresidentul Reuniunii Nicolau Ivan îl bineventează poftindu-i viața îndelungată ca să poată conduce Reuniunea către scopul dorit, la ce d. Popescu cu cuvinte bine alese, adănc simțite mulțămesc Reuniunii pentru călduroasa primire cu care l-a întâmpinat, salută Reuniunea în prima ei adunare generală și promite că va lucra într'acolo ca Reuniunea să crească în bine și să fie de model pentru celelalte Reuniuni înființate și înființându-se în archidieceșă.

Ședința din urmă s'a încheiat în 14 ale curg. la 12 oare; învățătorii acestui ținut respective membrii Reuniunii s'au depărtat cu cele mai vii speranțe pentru înflorirea Reuniunii acesteia. De Dumnezeu ca speranțele aceste să devină faptă!

Unul dintre cei de față.

Varietăți.

* (Membrii societății istorice ung.) a sosit parte marți, parte mercuri, unul va sosi astăzi aici în Sibiu. Escursiunea la Cisnădie a avut loc ieri.

* (Convocare). Onorații membri ai reuniunii învățătorilor români

gr. or. din țara Bârsei sunt invitați la adunarea generală extraordinară a reuniunii, ce se va ține la 25 și 26 August st. v. a. c. în Brașov.

Materialul de pertractare va fi cel cuprins în circularul venerabilului consistoriu archidieceșan dto 7 Iunie a. c. Nr. 1613 scol.

Brașov, 13 August 1879.

Nicolau Oancea m/p.,
secret. reun.

* (O căsătorie prin telegraf). Traducem textul din „Cur. Statelor-unite“: „Reverendul Colt“, însoțit de Miss Margaret Wright și de marturii sei, a intrat într'un biuro telegrafic din Newyork. Ea s'a pus în raport cu doctorul Shaw care se afla la Lor Angles (California), de asemenea într'un biuro telegrafic, și însoțit de marturii i-au adresat întrebările obicinuite. Primind răspunsuri satisfăcătoare, au pronunțat prin telegraf formula sacramentală declarând căsătoriți pe d. Shaw și pe Miss Margaret. Aceasta, intrând domnișoara în biuro telegrafic, au eșit doamnă după un moment, și aplicat în sara aceleași zile spre a merge la bărbatul seu în California.“

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Prelegere practică

despre

modul tractării practice a pieselor de lectură în școala populară, cetită în ședința reuniunii învățătorilor români din țara Bârsei în 5 Aprilie 1879

de

Domețiu Dogarin,

învățătoriu la școala capit. din Satulung.

(2 Urmare)

Planul tractării.

Eșerciții relative la cuprinsul acestei bucăți de lectură.

1. Învățătorul povestesc scolarilor bucata de lectură cu cuvintele sale, circumscrie conceptele mai grele și desvoaltă mai pe larg părțile, cari au lipsă de aceasta.

2. Învățătorul cetesc scolarilor cât se poate mai bine și mai frumos bucata respectivă și pre urmă provoacă pe scolarii cei mai buni a o ceti și ei.

3. Explicarea logică a bucăței de lectură, caracterizarea persoanelor și dezvoltarea învățături morale din bucată.

4. Scolarii reproduc și ei cu cuvintele lor cuprinsul bucăței.

5. Scolarii cetesc bucata de repetiție ori până când s'au deprins a o ceti cum se cade.

6. Scolarii învață până la o anumită zi bucata de rost și apoi o recitează din memorie, însă fără afectare și gesticulațiuni teatrale.

Ad. 1. Să vă spun o poveste!—Odată un om dela sate a plecat la oraș. Până a ajunge el la acel oraș a trebuit să treacă prin mai multe sate dearēndul, căci orașul era de parte de acolo. Trecēnd el printr'un sat a aflat pe o stradă o mulțime de copii, cari se jucau frumos. Copiii, când vădura pe călătoriu, îi făcura loc îndată, se uitara în fața lui și luându-și pălăriile de pe cap ășeră: Bună ziua! „Călătoriu i-a plăcut de purtarea cea cuviincioasă a copiilor, de aceea el mai întâi le-a mulțămuit frumos, apoi i-a întrebat: „Măi copii, care drum duce către oraș?“ Copii se întreceau care de care să i arete calea mai înainte; ear unul din ei a mers cu călătoriu până afară din sat ca să nu apuce cumva pe alt drum. Acă călătoriu i-a mulțămuit earăși copilului ăcēndu-i: „Se vede, că voi arētați prin faptă că umblați la școală! Voi meritați cu tot dreptul a purta numele de „scolari!“ Portați-vă tot așa și fiți siguri, că

prin purtarea voastră cea cuviincioasă aduceți laudă școalei și învățătoriu vostru!“

Ad. 2. Povestea aceasta se află și în cartea noastră. Deschideți cărțile la pagina 78 Nr. 34!

Luați dară sama, că mai întâiu voi ceti eu bucata aceasta ca să învățați și voi cum trebuie să cetiți! (Învățătorul cetesc apoi bucata cât se poate mai bine și mai frumos. Spre acest scop se pregătesc de acasă și se încearcă cum are să cetescă în școală: cum și moduleze vocea, unde să apese și unde să suspende tonul. Și aceasta s'o facă el din tot adinsul, căci și cetitul, ca ori și care altă desteritate se învață numai imitând esemple destul de perfecte). După ce au cetit bucata vr'o câți-va scolarii mai buni, învățătorul trece apoi la explicarea logică.

(Va urma).

Bursa de Viena

din 27 August n. 1879.

Aejiuni de credit	251 50
Valuta nouă imperială germană	57 30
London	116 85
Galbin	5 50
Napoleon d'aur (poli)	9 29

Economic.

Arad 23 Aug. n. Tērgurile din săptămāna trecută au fost de tot bine cercetate, dară negoș nu s'a făcut mult. Prețurile bucatelor au fost: Pro hectolitru: grāu fl. 10—11; sēcara fl. 6—6.30; orz fl. 5.60—6.10; ovēs fl. 5.35—5.70; cucuruz fl. 5.80—5.90 rapia căutată mai mult de partii domnesci a trecut cu fl. 10.50—10.80: spirtul n'a fost căutat și cel pușin, care a trecut, s'a vëndut de-abia cu prețuri slăbuțe.

Brașov, 22 August n. Pro hectolitru: Grāu fl. 6.70—8.—; Grāu sēcără fl. 4.70; Sēcara fl. 4.40—4.50; Orz fl. 3.80—4.—; Ovēs fl. 2.40—2.50; Cucuruz fl. 5.10; Mālaiu fl. 4.45; Mazere fl. 4.80; Linte fl. 7.60; Fasole fl. 4.45 Sēmānță de in fl. 8.70—Sēmēnță de cânepă fl. 5.40 Cartofi fl. 2.50—; pro chilo: carne de vită 44 cr. carne de porc 44 cr.; carne de oaie 28 cr.; Sēu de bovine proaspēt fl. 32; (pro 100 chilo); topit 40 fl.

Sighișoara 21 Aug. n. Aici în aceasta zi au fost atâtea bucate în tērg, încāt se poate ăice, că în anul acesta întreg, n'a fost tērg mare de bucate, ca cel de aci. În urma acestei împregiurări bucatele s'au înlesnit de astādă aș, încāt hectolitru de cucuruz s'a vëndut cu fl. 4; și grāul cu fl. 6.50 enalitatea cea mai frumosa.

Budapesta 23 Aug. n. Începutul săptămānei trecute a fost mestecat cu vre o căte-va ploife, celalalt timp însă până la sfērșitul ei a fost tot frumos, cald și uscat. În acest timp a înaintat imblătutul și putem ăice că s'a mai isprăvit. Sēmēnatul rapiței încă a înaintat foarte tare, mulți dintre economi însă se mai reșin de acest sēmēnat, din pricină, că rapița cere ploaie spre a pute face progres, și aceasta recerintă până acuma încă nu s'a ivit. Se așteaptă dară o ploaie bună și pătrundătoare, carea preste tot este neincungiat de lipsă, cu deosebire tare de lipsă pentru aratul și sēmēnturile de toamnă. Din lipsa ploaiei grāul și sēcara până acuma nu s'au sēmēnat. Cucuruzul și strugurii încă pătinesc de uscăciune, retultatul lor nu ne dă mare nădejde; el va fi tare moderat. Și starea apelor a scăđut însemnat, și comunicația s'a mai slăbit. Temperatura în săptămāna trecută a fost peste tot + 21° R. Toate articolele din tērg în săptămāna trecută n'au fost așa bine căutate ca mai înainte și prețurile lor în câtva mai eține.

Grāul la 60,000 m. m. s'a vëndut cu fl. 11.55—12.35; sēcara 3000 m. m. cu fl. 7.80—8; orzul 4000 m. m. cu fl. 5—8.50; ovēsul 4000 m. m. cu fl. 5.80—6.76; cucuruzul 20,000 m. m. cu fl. 6.35—7.55; făina a trecut cam slăbuț; asemenea și păstăioasele, dară s'nu ținut la prețurile din săptămānile trecute și adevă: fasolea la fl. 9.50—10; mazerea la fl. 9—12; linte la fl. 9.50—11; mālaiul la fl. 6—6.25; sēmēnța de in la 13—14; tērgul de lāni a început și s'a sfērșit slab; ele n'au fost mai de loc căutate. — Porcii încă n'au avut trecere. În tērg au fost 95,550 de capete, între care din Ungaria 3840, din România 2660 și din Ardeal 1140. Unsoarea de porc s'a vëndut cu fl. 41.50 fără, eară cu fl. 44.45 cu vas cu tot; slānina cu fl. 38—40; sēul cu fl. 41.50—42.20; spirtul en gros cu fl. 20—30; en detail fl.

31—31.50. Cel mai bun tîrg l-au avut peile. Cu deosebire peile de vacă, bou și vițel au trecut ca fulgerul cu prețuri foarte bune și adecă: cele de vacă cu fl. 112—116, de bou cu fl. 115—118 (cele din Bănat însă cu fl. 135—140, și din Ardeal cu fl. 145—150) și de vițel cu fl. 185—190, toate per 100 chilogramme; per păreche însă s'au vîndut peile de vacă cu fl. 24—28; de bou cu fl. 28—36 și de cal cu fl. 9—10.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 22 Sept. imob. con-sorțiului germân de pânzărie în Brașov (trib.); în 19 Septemv. și 20 Oct. imob. lui Nicolae a lui Iuon Oprișă în Risculița; în 17 Sept. și 17 Oct. imob. comunei Baldovin (judec. cerc. Baia de Criș); în 14 Oct. și 14 Noemvre imob. lui Iuon Vanga în Dej (trib.); în 20 Sept. imob. d-nei Moise Barok în Lișneu; în 29 Aug. imob. lui George Iorga în Heghiu; în 23 Sept. și 23 Oct. imob. d-nei Iuon Vancea în Sântioana (judec. cerc. Sângiors); în 20 Sept. și 20 Oct. imob. lui Nichita Bolboss în Dubricel (tribun. Dej); în 15 Sept. și 15 Oct. imob. rămasului după Iuon Vilisko în K. Vársrhely-Kanta; în 16 Sept. și 16 Oct. imob. d-nei Ladislau Bibo în Bărătus (trib. K. Oșorheiu); în 30 Aug. imob. lui Iosif Kagerbauer și soți în Abrud (judec. cerc.); în 23 Sept. și 23 Oct. imob. lui Carol Wellman în Sibiiu; în 11 Oct. și 11 Noemv. imob. lui Iuon Bratu în Rășinar (trib. Sibiiu); în 10 Sept. și 13 Oct. imob. rămasului după Traugott Schuster în Dârlos (trib. Ibașfalău); în 13 Sept. imob. lui Iuon Varga în Sântmărtin (trib. Murăș-Oșorheiu); în 9 Sept. imob. lui Frideric Bajer în Cluj; în 15 Sept. imob. d-nei Pavel Klein în Brașov (trib.)

Nr. 209/1879.

2—3

CONCURS.

Pentru stațiunea de învățatoriu în classa a II-a la scoala confesională gr. or. din Gura-riului, se escrie concurs cu termin până la 6 Septemvre st. v. a. c. urmînd a fi alegerea în duminica din 9 a aceleiaș luni.

Emolumentele sînt:

a) Un salariu anual de 250 fl. v. a. eventual 280 fl. care se solvesce din cassa alodială în rate trimestrale.

b) Cortel liber în edificiul scoalei; — și

c) Lemne de foc 5 orgii, din cari are a se încălzi și classa respectivă.

Doritorii de-a ocupa aceasta stațiune și vor adresa suplicele lor în terminul sus statorit la oficiul ppresbiteral, instruite în sensul dispozițiilor statut. org. și sinodului archidieceșan din 1873 avînd a dovedi că au absolvat cel puțin 4 clase gimnasiale. — Se notează, că alesul învățatoriu din aceasta classă va avé să țină și prelegerile cu adulții, și a conduce cântările în biserică, duminica și sîrbătorile, cu copiii.

Sibiiu în 10/22 August 1879.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului I, în conțelegere cu comitetul parochial.

M. Toma m. p.,
adm. ppsc.

Nr. 173.

2—3

CONCURS.

Pe basa decisului prea venerabilului consistoriu archidieceșan, dela 23 Ianuarie 1879; Nr. 129 B. să dă concurs pentru întregirea vacantei parochii de classa a III din comuna Hepria cu termin până la 8 Septemvre 1879. st. v.

Emolumentele sînt:

a) Cinci jugere arătură cu tolosința progădilor.

b) Dela 106 familii câte o veadră-ferie de must, a 8 cupe veadra și câte o țî lucrul.

c) Venitul stolaru îndatinat, lemne din pădurea bisericii și prospect de-a se îmbunătăți venitele parochiali diu an în an până la dotarea corespun-đătoare pri cumpărarea de pămînturi.

Doritorii de-a ocupa preanotata parochie au de ași înainte cererile lor provădute cu documentele proscrise de „statutul organic” și „regulament provisoriu” din a. 1873, scaunului protopresbiteral în S. Sebeș până la sus arătatul termin.

Hepria în 7 August 1879.

Comitetul parochial în conțelere cu ppresbiterul.

CONCURS.

Fiind subsemnatul însărcinat cu esecutiunile contribuțiilor erariale și de altă parte fiind mult ocupat cu diferite agende oficioase se caută un individ maiorean cu purtare laudabilă care e versat în manipulația contribuției, și pentru acest post de esecutor se deschide concurs până în 15 Septemvre n. a. c. cu leafă anuală de 300 fl. din comunitățile esecutionale. A se adresa la subscrisul verbal sau în scris. Opidul montan.

Zalatna în 20 August 1879.

Phil. Plaste m. p.,

notariu cercual, locuința și posta ultimă
Zalatna (lângă Alba-Iulia, Transilvania).

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățatoriu, la scoala rom. gr. or. din opidul Abrud, se deschide concurs, cu terminul până la 30 August a. c.

Emolumentele sînt: 200 fl. v. a. din cassa bisericii, 32 fl. din cassa alodială a Abrudului, câte un florin didactru dela fie-care scolariu, două orgii lemne, și quartir liber.

Doritorii de-a ocupa acest post, avînd de-a documenta cualificațiune perfectă pentru chiemarea învățato-rească, precum și aceea, că sînt căp-tăreți bine versați în cântările și tipicul bisericesc, au de ași substerne petițiunile instruate cu documente la subscrisul în Abrud.

Abrud în 1 August 1879.

Comitetul parochial gr. or. din Abrud, în conțelegere cu

Ioan Gall m/p.,
protop.

3—3

Nr. 183.

3—3

CONCURS.

Devenind vacante posturile învățatoresci din comunele bisericesci: Chezdi-Mărtinuș și Cernatul inferior, în ppresbiteratul Treiscaunelor (în ambele locuri combinate cu cantoria) se deschide concurs cu termin până la 29 August a. c. st. v.

Emolumentele pentru Chezdi-Mărtinuș sînt:

1. Dela 67 familii câte 33 cr. și 16 vėduve a 16 cr. v. a.

2. Dela fie-care scolariu câte 80 cr.

3. A treia parte din venitul stolar.

4. Quartir liber, cu grădină de legumi, care toate laolaltă dau un venit de 120 fl. v. a.

În Cernatul inferior:

1. Quartir liber, și grădină de legumi.

2. A treia parte din venitul stolar computat 50 fl. — Doritorii de-a ocupa aceste posturi vor avé ași asterne suplicele lor, instruate cu documentele necesare în înțelesul „statut. org.” subscrisului scaun ppresbiteral până la terminul sus indicat.

Brețcu în 4 August 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Spiridon Demian m/p.,
adm. ppresbiteral.

Nr. 103.

3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățatoresc, la scoala română gr. or. din

Apahida cu filia Pusztă Sz. Miklos, se deschide concurs, până în 26 August st. v. a. c. în care țî va fi alegerea.

Emolumentele sînt:

1. 50 fl. v. a. în bani gata, scoși prin repartitiune dela popor, și ridicați dela epitropia parochială cu cuitanță.

2. Un pămînt arătoriu de 2 jugere classa I, arat și sēmînat cu cucuruz, care aduce un venit de cel puțin 30 fl.

3. 30 fl. v. a. din camăta capitalului bisericii scoși dela cassa archidieceșană unde e depus capitalul, pe lângă cuitanță vidimată prin comitetul parochial și oficiul ppresbiteral.

4. Quartir liber în edificiul scoalei.

5. 50 fl. v. a. din fondul destinat pentru învățatori din archidieceșă, cari se vor puté ridica dela epitropia archidieceșană pelângă cuitanță vidimată prin oficiul ppresbiteral.

Recerînțele pentru competenți sînt:

a) Cualificațiune conform § 13 din „stat. organic.”

b) Testimoniu de moralitate și boțez gr. or.

c) Să scie tipicul bisericesc și cânta în biserică ținînd strana stîngă.

Recursele sînt de-a se adresa oficiului ppresbiteral român gr. or. din opidul Sec, și concurenții au de-a se presenta în țîua alegerei în Apahida. În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Farcaș m. p.,
adm. ppresbiteral.

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii învățatoresci dela scoala gr. or. din comuna Șibot ppresbiteratul Orăștiei se deschide prin aceasta concurs cu terminul până la 24 August 1879 st. v. când va fi și alegerea.

Emolumentele împreunate cu acest post sînt:

1. Salariu anual 200 fl. v. a. care îl primesce învățatoriu în rate cuartale din cassa bisericescă gr. or.

2. Quartir liber în edificiul scoalei.

3. Cinci orgii de lemne din care are a se încălzi și scoala.

Doritorii de-a ocupa acest post au a documenta:

a) că au absolvat 4 clase gimnasiale sau 3 respective 4 reale;

b) că au esamen de cualificațiune recerut prin statut. organic bisericesc;

c) că sînt cîntăreți și cunosc tipicul spre care scop au a se presenta în o duminică sau sîrbătoare în biserică gr. or. din Șibot;

d) că sînt de religiunea gr. or.;

e) că au purtare morală nepetată;

f) că cunosc limba maghiară și astfel o pot propune elevilor în scoală.

Cel ales va fi de-ocamdată provisorialmente numai pe doi ani ales, și după ce va fi dobîndit iubirea poporului va fi întărit pe viață.

Petițiunile instruite în sensul acestui concurs au a se asterne oficiului ppresbiteral în Orăștie la mîna d-lui ppresbiter Nicolau Popovicu.

Din ședința comitetului parochial al comunei Șibot ținută la 30 Iulie 1879 în conțelegere cu domnul ppresbiter.

Ioan Armean m/p.,
paroch și președinte.

Iuliu Traian Fogaraș m/p.,
membru și not. com. parochial.

3—3

O învățătoareasă

care ar fi aplecată a lua asupra și instrucțiunea în limba română pe lângă un onorar moderat, binevoiască a se însinua.

Institutul misericordianelor
franciscane.

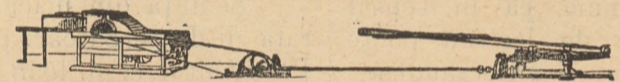
[38] 2—3

Suburbiiul Iosefin Nr. 6.

UMRATH & COMP. în PRAGA,

fabrică de mașini agricole,

se recomandă prin specialitățile lor renumite prin o esecutare foarte solidă, umbrelt ușor mare productivitate și treerat curat a

mașinilor de treerat cu brațe și cu vêtej

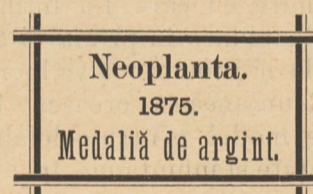
pentru 1 până 8 cai sau boi,

atât locomobile cât și stabile. Mai departe fabricăm noi în mărimi diverse:

Ciururi de bucate, mașini pentru tăiat paie, mori pentru sdrobot etc. etc.

Cataloge ilustrate în limbile țerei grătuite și franco.

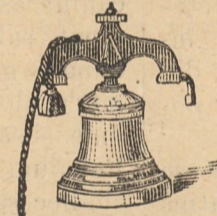
[14] 38

Neoplanta.

1875.

Medaliă de argint.

Seghedin.

1876.

Medaliă pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă clopotele găurite, inventate de dînsul, a căror sunet este mai adînc decît acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punți sînt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de proasce portative și de mână.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny
în Timișoara.

[27] 9—12